

tovorila, ali iz ene dežele v druge daljne dežele prenašala. Počasi je pa šla kupčija, kakor s kamelami po suhim, tako ali pa še veliko bolj z barkami po morji, de so se silodaljni narodi soznani, in si, ne le samo svoje pridelke in izdelke, temoč tudi svoje druge najdbe, umetnije, znanstva in jezike podelili. Nekdanje šotoriša in vasi so se spremenjevale v terge, tergi v mesta, in kakor so se po tergovini bogatije od enih strani v mesta stekale, so se po družih na dežele razlezovale, de na mero, kakor so se ljudstva omikovale, so prijetniši živele in se bolj počutile. Samopridnost je tergovino spodbodila in učila; tergovina pa ali kupčija je cele narode mečila in omikovala, de so dobro izobraženi čedalje bolj se množili, vzajemno se divjim ljudstvom branili, jih zatirali, in jih v kraje spravljali, de je zmirej več omikanih in manj divjih bilo, tako, de se današnji dan v primeri celò malo več prav divjih ljudi na svetu najde.

Iz živino- in žitoreje se je tedej počasi vsa omika ali izobraženje človeškiga rodú na zemlji razcveto; brez teh réj bi bilo celò malo in sicer le divjih ljudi na svetu; od divjiga sadja, lova in ribštva bi se jih ne bilo moglo veliko preživeti. Človek je k delu vstvarjen.

Slovanski popotnik.

* G. dr. Anton Starčević v Zagrebu je razpisal naročilo na „rečoslovnico“. Primorali so ga k temu delu pisatelji, ki, kakor on pravi, pišejo, kakor se v tistih krajih govori, kjer živé, ne pa, kakor bi imeli, vsi enako. Njegovo načelo je: „Govori in piši razumljivo in kolikor mogoče ušesu ugodno“. Naročivna cena te knjige znese 1 gold., potem pa se bo povišala. Čas naročila pošiljati je do 1. svečana 1852. — Gospod Šumavsky pripravlja vseslavenski rečnik, ki je že tudi naročnino na-nj izpisal. To je gotovo za Slovane vesela novica in v velik korist slavenskemu slovstvu. Da je pa tudi izdatelj mož za tako imenitno delo, dokazujejo njegove dozdanje dela. Ta rečnik bo sestavljen iz vsih glavnih slavenskih narečij, iz ruskega, poljskega, českega in jugoslavenskega po najboljih rečnikih. Razun tega bo pa tudi mnogo besed starocerkvenega in bulgarskega narečja zapopadel. Naročnina na prvi, to je, slavensko-nemški del znese 5 gold. in se tako dolgo prejema, da pride na svitlo prvi zvezek, kar se ima zgoditi mesca travna 1852. Potem pa se bo izdajalo delo po zvezkih; naročnina za vsaki zvezek bo znesla 20 kr. Celi rečnik bode obsegel kakih 80 pol v velikej osmiri.

* Mirko Bogović je v Zagrebu izdal pesme Antona Nemčiča, ktere tudi „Narodne novine“ lepo pretresujejo in hvalijo; kristjano Palmotićevo, izdano na stroške ilirske matice, pa zavolj tega grajajo, ker so matičarji na njej pilili in preveč r-ov nakupičili, in tako lepoglasje zaterli. —

* Iz Dunaja zvémo, da je zemljovid slovenskih deželá že večidel dodelan, tako, da bi utegnili že ta mesec na svitlo priti, ko bi ga ne zadrževala etnografsko-statistiški popis in imenik, ki bosta blizo 10 pol obsegla in ne moreta tako kmalo natisnjena biti. — Slovensko malo berilo po g. g. knezoškofu Lavantinskemu vredjeno, bo menda za kakih 10 dni na Dunaji popolnoma natisnjeno; obseglo bo kakih 8 pol. Fr. Cegnar.

Slovenske slovstvene reči.

Povabilo k društvu sv. Mohora.

Živili Slovenci! S timi besédami smo ravno pred létom pozdravili predrage slovenske brate, ter jih povabili, po izgledu družih narodov društvo osnovati, ktereга namén bi bil, dobre in koristne bukve izdajati, jih med ljudstvom razširjati, tako slovenski narod izobraževati in naše slovstvo po mogočosti podpirati in povzdigati. Hvala Bogu, naše beséde niso bile v véter govorjene; tako društvo je pod imenom: „društvo sv. Mohora“ osnovano in postave taistega že 1. septembra l. l. po našej „bčeli“ razglašene. Veselo se razvija in raste, od vsih strani se oglašujejo udi, kar mu naj lepšo, naj veseliso prihodnost obeta.

Začasni odbor za léto 1852 je po §. 4 društvenih postav takole sestavljen:

Zač. vodja: Andrej Einšpieler, méstni kaplan v Celovcu. Odborniki: za *Kerško škofijo*: Simon Rudmaš, c. k. šolski svetovavec na Koroškem; Dragotin Robida, c. k. gimnazialni učitel v Celovcu. Za *Goriško škofijo*: Štefan Kociančič, profesor sv. pisma v Gorici; Pirc Matevž, mestni kaplan v Gorici. Za *Labudsko škofijo*: Matia Vodusek, inful. opat v Celju; Jernej Francel, zač. gimnazialni učitelj v Celju. Za *Ljubljansko škofijo*: Dr. Janez Bleiweis, vrednik „Novic“ v Ljubljani; Luka Jeran, mestni kaplan v Ljubljani. Za *Sekovsko škofijo*: Matijašič Juri, c. k. gimnazialni učitelj v Mariboru; Davorin Terstenjak, c. k. gimnazialni učitelj v Mariboru. Za *Teršasko škofijo*: Ivan Koseski-Vesel, c. k. denarstveni svetovavec v Terstu; Miha Schwab, c. k. šolski vodja v Terstu.

S serčno prošnjo se oberremo taj na vse jugoslavenske rodoljube, v prav obilnem številu k „društvu sv. Mohora“ pristopiti in ga po vsej moči v njegovem prežlahtnem naménu podpirati. Po §. 3 znese pristopnina za učitelje ljudskih šol na deželi in za učence na léto 1 fl. 30 kr. srebra, za vse druge (tudi družtva) pa na léto 3 fl. sr. Dalej plačajo učitelji in učenci, kader prvič k društvu pristopijo 30 kr. sr. vsi drugi pa 1 fl. sr. upisnine. Plačila se ali celolétno ali pollétno popred odrajujejo in frankirane ali odboru dotične škofije ali pa naravnost v Celovec pod nadpisom: „Društvu sv. Mohora v Celovcu. Pri Janezu Leonu oddati“ pošiljajo. Vsaki pristopivši ud dobí pristopni listič in vse od društva izdane bukve zastonj.

Zraven se pa tudi povabijo in poprosijo vsi slov. pisatelji za društvo prav marljivo spisovati in svoje spise pod gori naznanjenim naslovom v Celovec pošiljati. Vselej mora na posebnem lističu pristavljeno biti, pod katerim pogojem spisatelj svoj rokopis društvu prepusti. Društvo bo vse podučne in kratkočasne spise, ki kat. veri in nravnosti nasproti niso in v politiko ne segajo, radovoljno prejemalo.

Imena društvenikov ter druga naznanila in novice bodo vselej po „Bčeli“ razglašene. Sicer se bo v vsem po društvenih postavah ravnalo.

Bratje! zjedimo se v omiko in požlahtnjenje našega dolgo zatertega naroda, — iz malega rase veliko in slavno — in bodočnost je naša! Živili Slovenci!

V Celovcu 1. januarja 1852.

Začasni vodja:

Andrej Einšpieler,
mestni kaplan.

Začasni tajnik:

Anton Janežič,
začasni gimnazialni učitelj.
(Iz „Slov. Bčele“).